

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Комисия за енергийно
и водно регулиране

РЕШЕНИЕ

№ СП - 6
от 28.06.2019 г.

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 28.06.2019 г., след като разгледа фактите и обстоятелствата във връзка с Решение № 4973 от 24.07.2017 г. на Административен съд София-град по адм. дело № 8117 по описа за 2015 г., оставено в сила с Решение № 15158 от 06.12.2018 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 12490 по описа за 2017 г., установи следното:

С Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., на основание § 17 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.) Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията), е установила нетното специфично производство (НСП) на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени в съответните решения на КЕВР, приети до влизане в сила на ЗИД на ЗЕ.

„Райтър“ ЕООД е обжалвало Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., в частта му по т. 9.1, с която е установено нетното специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени в Решение № Ц-5 от 20.02.2015 г. на КЕВР, в размер на 2 500 kWh, при определена цена – 112.48 лв./MWh, без ДДС, за електрическа енергия, произведена от съществуващи водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 MW, по смисъла на § 3, ал. 1, т. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата, отм. Във връзка с подадената жалба е образувано адм. дело № 8117 по описа за 2015 г. на Административен съд София-град (АССГ), по което е постановено Решение № 4973 от 24.07.2017 г. за отмяна на Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. на КЕВР, в частта му по т. 9.1, в която е определено нетното специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени в Решение № Ц-5 от 20.02.2015 г. на КЕВР в размер на 2500 kWh, при определената цена – 112,48 лв./MWh, без ДДС, за водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 MW.

Решението на АССГ е обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд (ВАС), въз основа на което е образувано адм. дело № 12490 по описа за 2017 г. С Решение № 15158 от 06.12.2018 г. на ВАС, Четвърто отделение е оставено в сила Решение № 4973 от 24.07.2017 г. на АССГ по адм. дело № 8117 от 2015 г.

В мотивите на своето решение АССГ е установил, че оспореният акт - Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., в частта му по т. 9.1, е издаден от компетентен орган, предвид разпоредбата на § 17 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ, с която на КЕВР изрично е възложено да приеме решение, с което да установи нетното специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени в съответните решения на Комисията, приети до влизането в сила на този закон. Следователно компетентността за издаване на акта произтича пряко от законова правна норма. АССГ е направил извода, че процесното решение е прието в съответствие с изискванията на чл. 13, ал. 7, във връзка с ал. 5 от Закона за енергетиката (ЗЕ).

АССГ е приел, че решението е незаконосъобразно поради неспазване на установената форма и допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които представляват отменителни основания по чл. 146, т. 2 и т. 3 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК). В тази връзка АССГ посочва, че административният акт следва да съдържа мотиви – фактическите и правни основания за издаването му съгласно изискването на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК. В конкретния случай в акта липсват фактически основания, въз основа на които да може да се установи по какъв начин е определен размерът на НСП на електрическа енергия по т. 9.1 от решението.

Според АССГ, логическият анализ и тълкуването на разпоредбите на чл. 31, ал. 5, т. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), § 17 от ЗИД на ЗЕ и § 1, т. 29 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗЕВИ сочат, че размерът на НСП на електрическа енергия следва да се установи от КЕВР въз основа на данните за средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност, които са послужили за определяне на съответните преференциални цени съгласно решението на КЕВР след приспадане на собствените нужди. В тази връзка АССГ посочва, че нито в оспореното решение, нито в доклад с вх. № Е-Дк-246 от 30.07.2015 г., нито в Решение № Ц-5 от 20.02.2015 г. на КЕВР се посочва какво е средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност, както и в какъв размер са собствените нужди.

АССГ е установил, че по делото липсват фактически данни и доказателства относно размера на НСП на електрическа енергия, въз основа на който са определени преференциалните цени съгласно Решение № Ц-5 от 20.02.2015 г. на КЕВР, както и относно обстоятелството дали в Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. този размер е установен по начина, посочен в § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ. Според АССГ, на практика оспореното Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. е изцяло лишено от обосновка за това как и по какъв начин, въз основа на кои конкретни данни е установен с него размерът на НСП по т. 9.1, каквито мотиви липсват и в доклада и не могат да се изведат и от Решение № Ц-5 от 20.02.2015 г. на КЕВР. Видно от същото, в него е посочена средногодишната продължителност на работа на централата – 2500 часа годишна ангажираност. В тази връзка АССГ посочва, че дори и да се приеме, че Комисията не провежда разлика между понятията „средногодишна производителност на работа“ и „средногодишна продължителност на работа“ и че двете понятия са идентични, поради което именно данните за средногодишната продължителност на работа на централите, посочени в Решение № Ц-5 от 20.02.2015 г. на КЕВР, са послужили за установяване на конкретния размер на НСП в процесното решение, остава напълно неясно дали и как са определени собствените нужди на електрическа енергия, които би следвало да се приспадат от средногодишното производство на електрическа енергия, съгласно формулата по § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ. АССГ е установил, че собствените нужди не са отразени като стойност, число и размер в Решение № Ц-5 от 20.02.2015 г. и в Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., като не е посочена методика за определянето им.

На следващо място АССГ излага, че в случая данни за размера и начина, по който са изчислени собствените нужди на водоелектрическите централи не могат да се извлекат и от другите документи по преписката. С оглед липсата на доказателства за размера на собствените нужди на електрическа енергия, въз основа на който КЕВР е определила преференциалната цена и как същият е установен, според АССГ е невъзможно да се установи по какъв начин в оспореното решение КЕВР е достигнала до посочения размер на НСП в т. 9.1 от Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. Предвид изложеното, съдът е преценил, че не може да бъде извършена проверка за спазване на изискванията на закона относно начина на определяне на НСП съобразно формулата, предвидена § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ.

Поради всичко гореизложено АССГ е приел, че Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. в оспорената му част по т. 9.1, е немотивирано, което представлява неспазване на изискванията на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК и съществено нарушение на административнопроизводствените правила, тъй като ограничава правото на защита на засегнатите от него лица и пречатства съдебния контрол върху неговата материална законосъобразност. Това според съда налага отмяна на решението в оспорената част поради наличието на отменителните основания по чл. 146, т. 2 и т. 3 от АПК.

Решение № 4973 от 24.07.2017 г. на АССГ е потвърдено с Решение № 15158 от 06.12.2018 г. на ВАС, Четвърто отделение, с което ВАС е възприел мотивите в първоинстанционното решение. Според ВАС, съдебното решение на АССГ е правилно, защото съответства на материалния закон. ВАС посочва, че не е ясно как и по какъв начин е било установено по размер нетното специфично производство предвид факта, че то се определя по два елемента: средногодишното производство на електрическа енергия и след приспадане на собствените нужди. В тази връзка ВАС е направил извод, че първият елемент е определен с ценовото решение на КЕВР, но няма конкретни данни за начина на определяне на собствените нужди. Според ВАС, НСП следва да бъде изчислено индивидуално за всеки производител според специфичните му нужди.

Съгласно чл. 173, ал. 1 от АПК, след като обяви нищожността или отмени административния акт, съдът решава делото по същество, когато въпросът не е предоставен на преценката на административния орган. Извън тези случаи, както и когато актът е нищожен поради некомпетентност или естеството му не позволява решаването на въпроса по същество, съдът отменя административния акт и изпраща преписката на съответния компетентен административен орган за решаване на въпроса по същество със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона (чл. 173, ал. 2 от АПК).

С оглед изложеното, предвид отменителното съдебно решение, с което АССГ не е решил въпроса по същество, както и разпоредбите на АПК, КЕВР следва да се произнесе с ново решение за установяване на стойностите на НСП вместо отменената т. 9.1 от Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., съгласно § 17 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.), като съобрази мотивите на съда. Това налага анализ на фактите и обстоятелствата, релевантни към момента на приемане на Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. на КЕВР, във връзка с фактите и обстоятелствата при приемане на относимото решение за определяне на преференциална цена, в това число ценообразуващите елементи на преференциалната цена.

В тази връзка следва да бъде съобразено и обстоятелството, че Решение № Ц-5 от 20.02.2015 г., към което реферира т. 9.1 от Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. на КЕВР, е обжалвано от производители на енергия от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 MW и е образувано адм. дело № 2596 по описа за 2015 г. на АССГ. С Решение № 4039 от 15.06.2017 г. на АССГ по адм. дело № 2596 от 2015 г. е отменено Решение № Ц-5 от 20.02.2015 г. на КЕВР като незаконосъобразно, като АССГ е върнал преписката на КЕВР за ново разглеждане при съобразяване с дадените в решението указания по тълкуването и прилагането на закона. Решението на АССГ е обжалвано пред ВАС, въз основа на което е образувано адм. дело № 12851 по описа за 2017 г., като с Решение № 13785 от 12.11.2018 г. ВАС, Четвърто отделение е оставил в сила решението АССГ по адм. дело № 2596 от 2015 г. при изложени коригиращи мотиви. В тази връзка и съгласно чл. 173, ал. 2 от АПК, КЕВР е приела Решение № Ц-14 от 03.04.2019 г., с което е определила, считано от 01.04.2011 г. преференциална цена в размер на 112,48 лв./MWh, без ДДС, при средногодишна продължителност на работа 2 500 часа, за изкупуване на електрическа енергия, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност под 10 MW, които са въведени в експлоатация до

влизана в сила на Закона за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата, отм.

Следователно, предвид факта, че Решение № Ц-14 от 03.04.2019 г. на КЕВР е постановено вместо отмененото Решение № Ц-5 от 20.02.2015 г., към което реферира отменената т. 9.1. от Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. на КЕВР, Комисията следва да се произнесе с ново решение за установяване на стойностите на НСП вместо отменената т. 9.1, като съобрази Решение № Ц-14 от 03.04.2019 г. за определяне, считано от 01.04.2011 г., преференциална цена в размер на 112,48 лв./MWh, без ДДС, при средногодишна продължителност на работа 2 500 часа, за изкупуване на електрическа енергия, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност под 10 MW, които са въведени в експлоатация до влизане в сила на Закона за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата, отм., във връзка с предхождащите го решения за определяне на преференциална цена, в това число ценообразуващите елементи на преференциалната цена, в случая Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г. на ДКЕВР.

Предвид горното и след анализ на относимите факти и обстоятелства се установи следното:

Изменението на разпоредбата на чл. 31, ал. 5, т. 1 от ЗЕВИ (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.), създава задължение за обществения доставчик, съответно за крайните снабдители, да изкупуват произведената електрическа енергия от възобновяеми източници (ВИ) по преференциална цена, за количествата електрическа енергия до размера на НСП на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциални цени в съответните решения на КЕВР. За обектите по чл. 24, т. 3 от ЗЕВИ определеното НСП не се прилага (чл. 31, ал. 5, т. 1, предл. 2 от ЗЕВИ).

С § 16, т. 4 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.) е регламентирана легална дефиниция на понятието „нетно специфично производство на електрическа енергия“ в § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ - средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност съгласно решението на КЕВР за определяне на преференциални цени след приспадане на собствените нужди.

Предвид горното, до посочените изменения на ЗЕВИ с оглед на това, че задължението за изкупуване на електрическата енергия от възобновяеми източници не е било поставено в зависимост от НСП на електрическа енергия, размерът на същото не е бил изрично посочван от КЕВР в диспозитивите на съответните решения за определяне на преференциални цени на електрическата енергия, произвеждана от ВИ. Предвид изложеното, с § 17 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.) е предвидено Комисията, в срок до 31.07.2015 г., в съответствие със ЗЕВИ да приеме решение, с което да установи нетното специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени в съответните решения на КЕВР, приети до влизане в сила на този закон – 24.07.2015 г.

В тази връзка е постановено и Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., с което по т. 9.1 е установено НСП на електрическа енергия, въз основа на което е определена преференциалната цена по Решение № Ц-5 от 20.02.2015 г. на КЕВР - 112.48 лв./MWh, без ДДС, за електрическа енергия, произведена от съществуващи водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 MW, по смисъла на § 3, ал. 1, т. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата, което е в размер на 2 500 kWh.

След отмяната на т. 9.1 от Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., за КЕВР отново възниква задължение за установяване на стойностите на НСП.

Предвид дефиницията на НСП в § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ, решението за установяване на НСП има единствено констативен характер, тъй като с него се констатира стойности, заложи в предходни ценови решения на Комисията относно количеството електрическа енергия за група производители на електрическа енергия от ВИ. С решението не се определя нова стойност на НСП към настоящия момент, т.е. Комисията следва да посочи единствено размера, който е използван при първоначалното определяне на преференциалната цена на електрическата енергия. Решението за установяване на НСП препраща към ценовото решение, в което е определена преференциалната цена на групата производители - водноелектрически централи с инсталирана мощност под 10 MW, които са въведени в експлоатация до влизане в сила на ЗВАЕИБ, отм., и в този смисъл няма самостоятелно значение извън това ценово решение. С решението на КЕВР за установяване на НСП за тази група производители не се изменя нито един от ценообразуващите елементи и съответно не се изменя и цената, по която се закупува произведената от тази група производители електрическа енергия от ВИ. Същото се постановява еднократно и е валидно за целия период на действие на договорите, сключени между производителите на енергия от ВИ и съответните енергийни дружества.

Стойността на НСП, която следва да бъде установена е за групата производители - водноелектрически централи с инсталирана мощност под 10 MW, които са въведени в експлоатация до влизане в сила на ЗВАЕИБ, отм., по Решение № Ц-14 от 03.04.2019 г. Това решение подлежи на предварително изпълнение по силата на изричната разпоредба на чл. 13, ал. 9, изречение второ от Закона за енергетиката (ЗЕ).

С Решение № Ц-14 от 03.04.2019 г., считано от 01.04.2011 г., КЕВР е определила преференциална цена на електрическата енергия, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност под 10 MW, които са въведени в експлоатация до влизане в сила на ЗВАЕИБ, отм., в размер на 112,48 лв./MWh, без ДДС.

Съгласно чл. 21, ал. 1 от ЗВАЕИБ (обн., ДВ, бр. 49 от 19.06.2007 г., изм., бр. 98 от 14.11.2008 г., в сила от 14.11.2008 г., бр. 82 от 16.10.2009 г., в сила от 16.10.2009 г., изм. и доп., бр. 102 от 22.12.2009 г., отм., бр. 35 от 3.05.2011 г., в сила от 3.05.2011 г.) Държавната комисия за енергийно и водно регулиране ежегодно до 31 март определя преференциални цени за продажба на електрическа енергия, произведена от възобновяеми или алтернативни енергийни източници, с изключение на енергията, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност над 10 MW. Според ал. 2 на същата разпоредба, преференциалната цена по ал. 1 на електрическата енергия, произведена от възобновяеми енергийни източници, се определя в размер 80 на сто от средната продажна цена за предходната календарна година на обществените или крайните снабдителите и добавка, определена от ДКЕВР по критерии в зависимост от вида на първичния енергиен източник съгласно съответната наредба по чл. 36, ал. 3 от Закона за енергетиката. Добавката по ал. 2 за следващата календарна година не може да бъде по-малка от 95 на сто от стойността на добавката за предходната календарна година – чл. 21, ал. 3 от ЗВАЕИБ (отм.).

Съгласно чл. 19а, ал. 1 от Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия (приета с ПМС № 35 от 20.02.2004 г., обн., ДВ, бр. 17 от 2.03.2004 г., изм. и доп., бр. 62 от 31.07.2007 г., НРЦЕЕ, отм.) преференциалната цена на електрическата енергия, произведена от възобновяеми енергийни източници, се определя като не по-ниска от 70 на сто от средната продажна цена за предходната календарна година на обществените или крайните снабдителите и добавка, определена от Комисията съгласно приети от нея указания, по следните общи критерии, валидни за всички възобновяеми енергийни източници: вида на технологията, големината на инсталираната мощност и наличния ресурс на първичния енергиен източник. По отношение определянето на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от водноелектрически

централи с инсталирана мощност до 10 MW, съгласно чл. 19а, ал. 2 от НРЦЕЕ, Комисията прилага и следните специални критерии: наличие на горен изравнител, който позволява непрекъсната работа на централата с номинална мощност най-малко два часа в денонощие и наличие на долен изравнител за централите, които работят по зададен от министъра на околната среда и водите месечен график за използване на водите на комплексните и значимите язовири. При определянето на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от ВИ, се използват стойности на ценообразуващите фактори, които Комисията определя на основата на официални източници и на международния опит и коригирани в съответствие със специфичните за Република България обстоятелства.

Преференциалната цена по Решение № Ц-14 от 03.04.2019 г. на КЕВР представлява „актуализирана“ през годините, след влизане в сила на ЗВАЕИБ, отм., първоначално определена с Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г. цена за водноелектрически централи под 10 MW в размер на 97,12 лв./MWh. Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г. в частта по т. 9 е стабилен административен акт предвид факта, че не е обжалвано от производителите, за които се прилага, и е породило валидни правни последици. Следователно, всяко преразглеждане на ценообразуващите елементи и съответстващите им изходни данни би представлявало недопустимо преразглеждане на стабилния административен акт на Комисията.

Актуализирането на преференциалната цена през годините след 2008 г. е видно от следните решения на Комисията:

С Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г. по т. 9, считано от 01.04.2008 г., Комисията е определила преференциална цена на електрическата енергия, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 MW, в размер на **97,12** лв./MWh, като цената е формирана при 80% от средната продажна цена за 2007 г. (в размер на 68,49 лв./MWh) на обществените или крайните снабдители изчислената добавка е в размер на 54,79 лв./MWh и добавка от 42,33 лв./MWh в размер на 95% от добавката за предходната календарна година.

С Решение № Ц-04 от 30.03.2009 г., по т. 1, считано от 01.04.2009 г., ДКЕВР е преизчислила цената на електрическата енергия, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 MW, в размер на **105,00** лв./MWh, формирана при основен размер 64,40 лв./MWh, представляващ **80%** от средно продажна цена за 2008 г. на обществените снабдители и добавка от 40,60 лв./MWh в размер на 95% от утвърдената с Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г. добавка.

С Решение № Ц-018 от 31.03.2010 г., по т. 1, считано от 01.04.2010 г., ДКЕВР е преизчислила цената на електрическата енергия, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 MW, в размер на **110,79** лв./MWh, формирана при основен размер 72,22 лв./MWh, представляващ **80%** от средно продажна цена за 2009 г. на обществените снабдители и добавка от 38,57 лв./MWh в размер на 95% от утвърдената с Решение № Ц-04 от 30.03.2009 г. добавка.

С Решение № Ц-14 от 03.04.2019 г., считано от 01.04.2011 г., КЕВР е „актуализирала“ преференциалната цена на електрическата енергия произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност под 10 MW в размер на **112,48** лв./MWh. Разходно-образуваната цена е формирана при основен размер 75,84 лв./MWh, представляващ **80%** от средно продажна цена за 2010 г. на обществените снабдители и добавка от 36,64 лв./MWh в размер на 95% от утвърдената с Решение № Ц-018 от 31.03.2010 г. добавка.

Въз основа на горното, техническите и икономическите параметри при определянето на цената на електрическата енергия за групата централи съгласно Решение № Ц-14 от 03.04.2019 г., са тези, които първоначално са определени в Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г. по т. 9 и са представени в следната таблица:

№	Показатели	Мярка	През първата година – 2008 г.	общо за периода на изкупуване
1	НЕТНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ	MWh	2 500	37 514,70
2	ПРОМЕНЛИВИ РАЗХОДИ	хил.лв.	679,00	12 622,00
3	ОБЩО РАЗХОДИ	хил.лв.	123,82	1 857,32
4	ВЪЗВРЪЩАЕМОСТ	хил.лв.	155,81	1 657,01
5	НЕОБХОДИМИ ГОДИШНИ ПРИХОДИ	хил.лв.	279,63	3 514,33
7	NPV НА КОЛИЧЕСТВАТА	7,53%	2 500	23 698,81
8	NPV НА ПРИХОДИТЕ		279,63	2 301,61
9	ЦЕНА	лв./MWh	97,12	97,12

Изчисляването на цената на електрическата енергия, произведена от водноелектрически централи в Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г., е направено при следните изходни параметри: инвестиционни разходи от 1100 €/kW на инсталирана мощност; средногодишни експлоатационни разходи в размер на 15.10 лв./MWh електрическа енергия, като тези данни са на база осреднени отчетни данни от действащи ВЕЦ с инсталирана мощност до 10 MW или 38 хил. лв. годишно; заложили разходи за амортизации в размер на 4% годишна амортизационна норма, при среден живот на дълготрайните активи - 25 години, изчислени при прилагане на линеен метод; средно претеглена норма на капитала от 7,53%; произведена енергия годишно при 2 500 работни часа годишно - 2501 MWh.

Цената е формирана въз основа на тези конкретни ценообразуващи елементи, изчислени чрез изчислителен ценови модел - таблица във формат Excel, отразяваща начина на образуване на цената съгласно нормите на приложимото законодателство, съставена от свързани таблици с посочени изходни данни и конкретните стойности, с формули и връзки между тях, формирали ценообразуващите елементи, въз основа на които са изчислени преференциалните цени, включително заложеното за производство количество електрическа енергия. Поради това и предвид формулите и връзките между тях в модела, промяната на който и да е конкретен изходен параметър би довела до промяна на съответния ценообразуващ елемент, съответно до различна стойност на определената преференциална цена. В този смисъл само една конкретна стойност на всеки отделен изходен параметър, както и на ценообразуващ елемент, може да формира определената от КЕВР цена с Решение № Ц-14 от 03.04.2019 г. Например: Ако собствените нужди бъдат променени, в резултат ще се изменят заложените нетни количества електрическа енергия и съответно изчислената преференциална цена.

В тази връзка заложените стойности в ценовия модел по т. 9 от Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г. през първата година (2008 г.) отразяват нетна електрическа енергия в размер на 2 500 MWh, след приспаднати собствени нужди. Общо за периода на изкупуване на електрическата енергия, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 MW, количествата електрическа енергия са в общ размер на 37 514,70 MWh, като отразяват осреднен режим на работа на централата. Поради това, преференциалната цена в размер на 97,12 лв./MWh е формирана като резултат от дисконтираните необходими годишни приходи в размер на 2 301,61 хил. лв., разделени на дисконтираното нетно количество електрическа енергия за целия период на задължително изкупуване в размер на 23 698,81 MWh, изчислени при дисконтов фактор, равен на нормата на възвръщаемост от 7,53%. Видно от ценовия модел към горепосоченото решение средно годишната продължителност на работа на централата е 2 500 часа или годишна ангажираност – 28,55%, т.е. 2 500 часа от 8760 часа годишно.

Поради това, средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност е 2 500 kWh. В тази връзка годишното производство за групата централи е изчислено при отчитане на средната инсталирана мощност и коефициента на ангажираност на централата, като размерът на пълните ефективни часове на работа на ВЕЦ е в пряка зависимост от специфичните климатични особености в България. Преференциалната цена за водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 MW, работещи до 2 500 часа годишно, е формирана при такъв размер на необходимите годишни приходи, който покрива всички разходи, необходими за производството на заложените количества нетна електрическа енергия, които от своя страна представляват произведение на пълните ефективни часове на работа и мощността на съответната централа, с приспаднати собствените нужди.

В подкрепа на горното е и направеният от КЕВР анализ на ефективните часове за периода 2008 – 2015 г., представени в таблица на стр. 8 от Решение № Ц-14 от 03.04.2019 г. въз основа на отчетни данни за периода 2008 - 2011 г. от дружествата производители, предоставени във връзка с издадените от КЕВР сертификати за произход на електрическа енергия и данни за периода 2012 - 2015 г. от Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР, <https://www.seea.government.bg/bg/registers/registargarancii#registar-garantzii-2012-g>). Този анализ показва, че средногодишната стойност на ефективните часове за периода 2008 – 2015 г. е 3 385 часа. Посочените часове представляват средни нетни ефективни часове на работа, отговарящи на количествата нетна електрическа енергия, за които са издадени сертификати и гаранции за произход на електрическа енергия, т.е. след приспадане на собствените нужди. Следователно посочените ефективни часове също са след приспадане на собствените нужди, което води до извод, че и заложените 2 500 часа по Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г. също са с приспаднати собствени нужди.

Съгласно дефиницията по § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ, КЕВР следва да установи НСП въз основа на средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност съгласно съответното решение за определяне на преференциални цени след приспадане на собствените нужди.

По отношение на първия елемент следва да се има предвид, че в отменения ЗВАЕИБ, приложим към приемане на Решение № Ц-14 от 03.04.2019 г., а и към настоящия момент в ЗЕВИ липсва законова дефиниция на понятието „средногодишно производство на електрическа енергия“. По отношение на понятията средногодишна производителност и средногодишна продължителност на работа е от значение, че изменението на разпоредбата на чл. 31, ал. 5, т. 1 от ЗЕВИ (обн. ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) е създадо задължение за обществения доставчик, съответно за крайните снабдители, да изкупуват произведената електрическа енергия от възобновяеми източници по преференциална цена, за количествата електрическа енергия до размера на определената средногодишна продължителност на работа, съгласно решението на КЕВР за определяне на цена на конкретната група производители, но законодателят не е въвел легална дефиниция на понятието „средногодишна продължителност на работа“. До влизането в сила на посочените изменения на ЗЕВИ, в диспозитива на решенията на Комисията за определяне на преференциални цени на електрическата енергия, произвеждана от ВИ, не е посочвана средногодишната продължителност на работа на инсталацията, за която се отнася съответната преференциална цена, като тя фигурира единствено като елемент при изчисляването на цената. При определянето на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от ВИ, се взема предвид производителността на инсталацията според вида на технологията и използваните ресурси, съответно наличния ресурс на първичния енергиен източник. С оглед изложеното, при определянето на преференциалните цени, в своите решения КЕВР е отчитала като елемент

средногодишната продължителност на работа при номинално натоварване на инсталацията на съответните групи производители във връзка с останалите нормативно установени елементи на ценообразуването. Определянето на елемента средногодишна производителност е във връзка с техническите и икономическите параметри, които оказват влияние при формирането на преференциалните цени на електрическата енергия. В тази връзка, при изчисляването на всички преференциални цени на електрическата енергия, произведена от ВИ, регулаторната практика на Комисията през годините е била да отчита наличния ресурс на първичния енергиен източник и съответно специфичното производство на електрическа енергия от 1 kW мощност на обекта, което обуславя определянето на средногодишната продължителност на работа в решенията за преференциални цени на електрическата енергия от ВИ въз основа на данни за пълните ефективни часове на работа на инсталацията, т.е. часовете на работа при съответната гарантирана мощност на инсталацията за отделните години на експлоатация. Количествата нетна енергия представляват произведение на средногодишната продължителност на работа и мощността на отделната централа. Изложените по-горе аргументи се съдържат в становище относно регулаторната практика при определяне на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, прието от КЕВР с решение по Протокол № 82 от 11.05.2015 г., т. 9, видно от което в решенията на КЕВР за определяне на преференциални цени на електрическата енергия, произведена от ВИ, размерът на средногодишната продължителност на работа е определен като пълни ефективни часове (часове на работа при номинална мощност).

При анализа на влиянието на отделните фактори, с най-голяма тежест за равнището на цената са размерът на инвестиционните разходи и средната годишна производителност, зависеща от прогнозните пълни ефективни часове на работа на гореспоменатите технологии за производство на електрическа енергия. В тази връзка по отношение на елемента „средногодишна продължителност на работа“ на ВЕЦ, в т. I от мотивите на Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г. е посочено, че при определяне на годишната производителност на работа на централите ДКЕВР е използвала данни за прогнозна средна годишна производителност на ВЕЦ с горни изравнители, които се очакват да бъдат въведени в експлоатация до 31 декември 2010 г.; средна годишна производителност на ВЕЦ с горен изравнител, въведени в експлоатация за най-малко седем годишен предшестваш период съгласно информация от Съюза на производителите на екологична енергия – Юг (стр. 4, т. I. от Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г.).

По отношение на другия елемент от дефиницията за НСП следва да се има предвид, че според § 1, т. 6 от ДР на ЗЕВИ, енергия за собствени нужди е количеството енергия, потребявана при работата на съоръженията и инсталациите, чрез които се осъществява производството на енергия от ВИ. Енергията за собствени нужди, която се потребява при работата на съоръженията и е необходима за тяхната работа, не следва да се закупува от крайните снабдители и обществения доставчик, а същата се произвежда при работен режим на тези съоръжения и инсталации, т.е. производителите използват за хранване на съоръженията и инсталациите на централите си произведената от тях електрическа енергия. Енергията за собствени нужди за съответната група централи представлява количествата енергия за покриване на технологичните нужди за централите и е заложена като % (процент) от брутното производство на електрическа енергия от различните видове централи - фотоволтаични, вятърни, водоелектрически и от биомаса. Процентът собствени нужди е приложим спрямо съответната група производители и се определя въз основа на данните, които КЕВР събира служебно във връзка с изчисляване на инвестиционните и експлоатационни разходи на централите съобразно вида на технологията и нейните

специфични технически показатели, при определяне на преференциалните цени през годините. Следователно, при отчитане на размера на собствените нужди Комисията е взела предвид не само данни за средногодишната продължителност на работа от официални източници, при използване на средни стойности за страната, а и съответните технически стандарти.

При определянето на преференциални цени за съответната група електрически централи, единият от компонентите - средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност, се съдържа в съответните решения на КЕВР, а другият компонент – енергията за собствени нужди, представлява част от това производство, поради което по същността си се съдържа в него. В този смисъл данните за технически и икономически параметри се извличат от ценовите решения и съответните ценообразуващи елементи на определената преференциална цена за изкупуване на електрическа енергия от ВИ, по групи производители. В допълнение следва да се има предвид, че действащите към момента на приемане на Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г. разпоредби на ЗВАЕИБ, отм. във връзка с НРЦЕЕ, отм., не са регламентирали изискване за отделно, самостоятелно посочване в ценовото решение на количеството електрическа енергия за собствени нужди, извън нормативно регламентирания ценообразуващи елементи, какъвто е и производителността на инсталацията според вида технология и използваните ресурси и следователно непосочването самостоятелно и отделно на количеството енергия за собствени нужди не е представлявало нарушение на нормативната уредба към момента на приемане на Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г. Въпреки, че количеството за собствени нужди не е изрично самостоятелно посочвано, то е вземано предвид при определяне на преференциалната цена. Предвид изложеното, в ценовия модел за изчисляване на преференциалната цена по т. 9 от Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г. са посочени собствени нужди в размер на 0 %.

Следва също да се има предвид, че в действащото законодателство към приемане на Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г., а и към момента липсва изискване, определена методика или начин за определяне на стойността на собствените нужди, залегнали в решения на КЕВР за определяне на преференциални цени на електрическата енергия от ВИ. В този смисъл въпросът е от преценката и в рамките на оперативната самостоятелност на Комисията при отчитане вида на възобновяемия източник, вида технология, производителността на инсталацията според вида технология и използваните ресурси и други според ЗВАЕИБ, отм. и НРЦЕЕ, отм.

В изпълнение на законовите си правомощия КЕВР определя преференциални цени на електрическата енергия, произведена от ВИ по групи производители съобразно съответните нормативноустановени критерии, но не определя индивидуално приложима цена за конкретен производител. В тази връзка размерът на собствените нужди като част от средногодишното производство на електрическа енергия, не отчита индивидуалните собствени нужди на отделни производители на електрическа енергия от ВИ, които попадат в съответната група и спрямо които се прилага определената за тази група преференциална цена. Следователно КЕВР няма право да извършва индивидуален анализ, респективно да определя индивидуален размер на собствени нужди за отделен производител и неговия индивидуален производствен процес. По този начин се гарантира и равнопоставеност между производителите от съответна група по съответното ценово решение на КЕВР за определяне на преференциални цени.

Въз основа на горното и при прилагане на начина за установяване на НСП по § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ, НСП на водноелектрически централи с инсталирана мощност под 10 MW, които са въведени в експлоатация до влизане в сила на ЗВАЕИБ, отм., съгласно Решение № Ц-14 от 03.04.2019 г. на КЕВР - 112,48 лв./MWh, във връзка с Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г. на ДКЕВР при цена в размер на 97,12 лв./MWh, се изчислява, както следва:

- **1,00 MW** - номинална мощност на водноелектрическа централа с инсталирана мощност под 10 MW, работеща до 2 500 часа;
- **2 500 часа** - продължителност от време на номинална работа на инсталацията;
- **28,55% = 2 500 часа/8 760 часа** - коефициент на ангажираност;
- **2 500 MWh = 1 MW*8 760*28,55%** – брутно произведена електрическа енергия за година – Ебр, след приспаднати собствени нужди;
- **0,00%** - електрическа енергия за собствени нужди за година;
- **0,00 MWh = 2 500 MWh*0,00%** - електрическа енергия за собствени нужди за година;
- **2 500 MWh = 2 500 MWh - 0,00 MWh** - нетна електрическа енергия за година;
- **2 500 kWh = 2 500 MWh/1,00 MW**- нетно специфично производство.

В тази връзка и след преглед на ценообразуващите елементи, въз основа на които е определена преференциалната цена за водноелектрически централи с инсталирана мощност под 10 MW, които са въведени в експлоатация до влизане в сила на ЗВАЕИБ, отм. по Решение № Ц-14 от 03.04.2019 г. на КЕВР в размер на 112,48 лв./MWh, без ДДС, във връзка с т. 9 от Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г. на ДКЕВР, КЕВР установи нетно специфично производство на електрическа енергия в размер на 2 500 kWh, при средногодишна производителност на работа на централата 2 500 kWh/kW, с приспаднати собствени нужди.

В допълнение към гореизложеното, установеното нетно количество електрическа енергия в размер на 2 500 MWh е взето предвид при определяне на преференциалната цена, отнасяща се за групата водноелектрически централи с инсталирана мощност под 10 MW, съгласно първоначално определената преференциална цена с Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г. по т. 9, във връзка с Решение № Ц-14 от 03.04.2019 г., която покрива разходите за изграждането и оперирането на централите с тази технология и осигурява заложената в решението възвръщаемост. Това се потвърждава и от обстоятелството, че Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г. по т. 9 не е оспорвано от производителите на електрическа енергия от ВИ, за които то се прилага. Отделно от изложеното, по-висока стойност на НСП над заложената в решението за определяне на преференциална цена - Решение № Ц-14 от 03.04.2019 г., при определената с това решение преференциална цена, би довело до реализиране на по-висока възвръщаемост от тази, утвърдена с ценовото решение разумна норма на възвръщаемост и съответно до получаване на прекомерна помощ, която би била несъвместима с вътрешния пазар.

Предвид гореизложеното и на основание § 17 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.), във връзка с чл. 31, ал. 5, т. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници и § 1, т. 29 от Допълнителните разпоредби на Закона за енергията от възобновяеми източници, и чл. 173, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс, във връзка с Решение № 4973 от 24.07.2017 г. на Административен съд София-град по адм. дело № 8117 по описа за 2015 г., оставено в сила с Решение № 15158 от 06.12.2018 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 12490 по описа за 2017 г.

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

Установява, считано от 31.07.2015 г., нетно специфично производство на електрическа енергия в размер на 2 500 kWh, въз основа на което е определена преференциална цена за водноелектрически централи с инсталирана мощност под 10 MW, които са въведени в експлоатация до влизане в сила на Закона за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата, отм., в Решение № Ц-14 от 03.04.2019 г. на КЕВР, във връзка с т. 9 от Решение № Ц-015 от 31.03.2008 г. на ДКЕВР.

Решението подлежи на обжалване пред Административен съд-София град в 14 (четирнадесет) дневен срок.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:
Р. ТОТКОВА